

Debreczeni Független Újság

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Helyben: Vidéken:
Egy hóra... I kor. Egy hóra... I kor. 50 fill.
Negyedévre... 3 " Negyedévre 4 " 50 "

Felolós szerkesztő:
HEGEDŰS LORÁNT.
Kiadók és laptulajdonosok:
HOFFMANN és KRONOVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECZEN,
Piac-utóza 47. és 49. szám.

A határkőn túl.

Debrecen, febr. 10.

Mikor az elmúlt év utolsó napjaiban lezajlottak a városatyaválasztások és a városi párt lobogója diadalmasan lengett végig az egyes kerületekben, azt mondtuk, hogy Debrecen város történelmének folyama határkőhöz érkezett. Ugy vettük és bizakodó reménységgel hirdettük, hogy a törvényhatósági tagválasztások eredménye megnyitja Debrecen számára a fejlődés, a virágzás felé vezető utat, amelyen haladva el fog jutni a nagy, a gazdag, az erős kulturális gócpontok sorába. Ujjongó lelkesedéssel üdvözöltük az új törvényhatósági bizottságot, amelynek ereibe értékes javak szivódtak föl: a tudásnak, az intelligenciának becses mennyisége és a város haladását, erősítését áhító vágyódások, amelyek ismét figyelemreméltó erőkké sűrűsödnek. Ugyanígyan érzelmeikkel fogadta a város polgárságának tulnyomó része a december 29-iki nagy mérkőzés kimenetelét és tapsolt neki, mert az új emberekben dolgozni tudó önzetlen férfiakat ismert, akiknek működésétől sok jót remélt.

Debrecen város törvényhatósági bizottságának mai közgyűlése garanciát nyújtott arra nézve, hogy a bizakodó reménységek, melyeket a felújított törvényhatóság működése iránt táplál a város polgársága, rövid idő múlva ko-

moly és nagyszabású alkotásokban fognak megvalósulni. A mai közgyűlés fóladata az alapozás munkájának elvégzése volt és a törvényhatósági bizottság akként teljesítette ezt a fóladatát, hogy méltan elmondhatjuk: rászolgált a másfél hónap előtt előlegezett bizalomra. A szakbizottságok megalakítása volt ez a munka és el kell ismernie mindenkinek, aki Debreczent, mint egy fejlődő, virágzó várost akarja látni, hogy az alapozás munkája sikerült. Azokban a fórumokban, melyekre a közgyűlés ügyeinek előkészítése vár, ezentul nem fognak vesztegelni időtlen időkhöz a megoldásra váró kérdések, mert a szakbizottságokat olyan elemek alkotják, amelyeknek a tettevágya, a gyors, amellet alapos és mindenekfólott önzetlen cselekvés adnak karaktert.

Az alapozás munkájának ez a módja, a nagy arányokban s gyors lépésekben való haladás reménységének fõntartása és megerősítése kétségtelenül a városi párt érdeme. A városi párt fejlesztésének jelszava alatt történt csoportosulás ma már egy erősei duzzadó szervezet alakjában jelentkezett és diadalmasan vitta meg ütközeteit minden vonalon a függetlenségi párttal szemben, amely mint véres politikai tényező még mindig menszváróul szolgál a maradiság néhány katonájának. Gyönyörű diadala volt a mai nap a városi pártnak, amely imponzáns többségre juttatta minden

egy lisztáját. És ebbe a diadalba nem vegyült sem parvenü-góg, sem a tulnyomó erejének tudatában levő győztes tabornak „Vae victis“-féle harci ordítása. A városi párt ekes tanúságot tett róla, hogy nem üres jelszavat hirdetett, nem hazug frázist puffogatott akkor, midõn megalakulásakor kirekesztette az országos politikát a maga kebelébõl. A városi párt fõlvette a saját listájára a függetlenségi párt tagjai közül is azokat, akik tõl a város fejlõdésére irányuló munkát remél. Ezzel a tényével a városi párt bizonytságot szolgáltatott arra nézve, hogy a városháza közgyűlési termében csak azokat tartja ellenségeinek és ellenfeleinek, akiket a maradiság elve s a maguk önös érdekei vezetnek, szemben a haladással és a közérdek érvényesülésével. Láttuk a szakbizottságok megalakításánál: ha a városi párt kizárólag a maga tagjait akarta volna elhelyezni, lett volna rá módja; a függetlenségi párt egyetlen jelöltjét sem tudta volna bevinni, ha a városi párt rideg állaspontra helyezkedik. — A városi párt azonban nem tanult azoktól, akik, mikor hirtelen hatalomra jutottak, megróhanták a terített asztalokat és maguknak foglaltak le minden lakmározói valót. A városi párt nem etetni akart, hanem Debreczen jövõjét akarta szilárd alapokra építeni és ehhez a munkájához tárt karokkal fogadta társakul azokat, akikrõl tudta, hogy Debreczen

Megalázás.

Írta: Radó István.

Nagy meleg színházi estén ismerkedtek meg. Káldor, a férfi, és Liza a leány. Egy ismeretlen valakinek az egyfelvonásosát adták először. Az ismeretlen valaki Liza volt.

Káldor, mint kritikus és író, erősen figyelt a kis darabra és nagyon tetszett neki. Valami vágyat érzett, valami hiányt, hogy a szerzőt nem ismeri. Mikor pedig a tapsokra a szégyenkezéstől és örömtől piros lány lépett ki, akkor Káldor felugrott és futott fel a szinpadra.

— Káldor, író. — mutatkozott be.

A lány barátságosan megrázta a kezét és beszélgetve sétáltak végig az egész estét a dohányszóban.

Nem találkoztak sokszor, de ezek az együttlétek nagyok, telik voltak. Tudtak beszélni nehéz dolgokról. Vitakoztak minderről. Anélkül, hogy magukról beszéltek volna. Nem mertek önmagukkal előhozakodni. Mindegyik félt a másiktól.

Káldor egyszer elhallgatott. Nem felelt semmire, míg a lány meg nem kérdezte hogy miért hallgat.

Ekkor valami banális fordulattal megkérte a lány kezét.

Nemsokára feleségül vette s élni akartak egymásnak, vagy inkább mindegyik magának.

Egy este Liza odaállt az ura elé.
— Készen vagyok.
Káldor fel sem nézett az újságból.
— Készen vagyok — ismételte Lujza még egyszer

Káldor rátekintett.

— Mivel vagy te készen?
— Befejeztem az új darabomat.

A férfi felugrott.
— Mit csináltál? — hebegte. — Mit csináltál?

Az asszony nem ijedt meg az urától, hanem egyenesen a szemébe nézett és úgy mondta:

— Befejeztem az új darabomat.
A férfi nem akarta megérteni és újra meg újra kérdezte, de az asszony ismét ugyanazt a feleletet adta.

Káldor mindig izgatottabb és izgatottabb lett. Végre kitört:

— És mit akarsz vele?
Az asszony még mindig nyugodt volt.
— Előadatom.
— Nem engedem — kiáltott a férfi — nem engedem!

Az asszony arca gunyos lett.
— Félsz? — mondta félig kérdezve.

Félsz?
A férfit meghökkenítette a guny. Nem felelt.

— Félsz? folytatta az asszony. Te már évek óta nem irtál, félsz, hogy azt ogják mondani, a feleséged többet tud, mint te. Az

asszony többet tud, mint a férje. Nem akarsz szégyenkezni. Félsz ettől. Az összehasonlítástól. A megszégyenítéstől. De én elő fogom adni. És sikere lesz... Nagy sikere...

A férfi e néhány mondat alatt meggyűlölte az asszonyt. A megalázott ember sokszoros gyűlöletével gyűlölte Lizát. Nem érdekelté már õt. Nem törődött már tovább vele.

Az asszony sem a férfival. Mint két idegen járkáltak a lakásukban. De kevésszer is találkoztak. Liza behúzódott dolgozó szobájába és ott javíthatott, pepecselt a szindarabon.

Végre benyújtotta. Káldor tudta nélkül. Beadta és várt idegesen. A darab mindenkinek a kezén úgy ment át, mint amit Káldor biztosan felülvizsgált. Elfogadták.

Az asszony büszke lett. Nem félt úgy a bemutatótól, mint első darabja előtt, hanem biztosan, bátran, türelmetlenül várta. A próbákra mindig elment. Néha beleszólt a rendezésbe is, de főleg siettetni akarta a bemutatót.

Káldort, a büszke, paranesoló férfit akarta megalázva látni.

Káldor dühöngött, mikor hírt hoztak felesége darabjáról. És mindenki dicsérte, szezonikert jósolva neki. Káldor pedig megfogadta, hogy még a bemutatóra sem megy el.

Nem is ment el. Otthon topogott, a

TEHER.

kor.	fill.
1000000	—
50024	—
881901	—
45550	—
142244	26
919703	10
405475	44
119241	44
1618686	44
22740	67
528	—
61743	61
5674952	97

NYERESÉG.

kor.	fill.
324832	1
25678	69
493	93
80	380

jólétét szívükön hordják. Nem kérdezték tőlük, honnan jönnek, csak azt kívánta tőlük, hogy dolgozzanak.

A folyam árja keresztülhőmpölygött a határkövön és halad előre feltartóztatlanul, megtermékenyítve a rónaságot, hogy gazdag kalászkok nőjjenek rajta. Az új törvényhatóság nem pihent meg az alapozás után, hanem rögtön hozzálátott a városfejlesztés nagy munkájához és már a mai közgyűlést két hatalmas alkotás teszi örök emlékeztetővé. A törvényhatósági bizottság a Debreczenben építendő népszanatórium céljaira 150 000 koronát és 30 holdnyi földterületet szavazott meg, továbbá utasítást adott a városi közkórház kibővítésére. Nem méltatjuk ezuttal a hálózatoknak jelentőségét. Éreznie kell és tudnia kell mindenkinek, milyen szolgálatot tesz az emberiségnek egy tüdőbeteg-szanatórium és egy modern, tágas közkórház. A törvényhatósági bizottság humánus határozataival az emberszeretet eszméjének áldozott, egyúttal a modernnek alkotandó Debreczenben épített két magas szintű kultur-intézményt. Ismételjük: nem akarjuk ezuttal fejtegetni a közgyűlés ezen eseményeinek horderejét. Csak kérjük: meghozhatta volna-e a városi közgyűlés ezeket a határozatokat ilyen gyorsan, ilyen akadálytalanul, ha ma is Mártonék volna a többségben a város-házban? A tanácsi javaslatok még nagyon sokáig javaslatok maradtak volna és ott rekedtek volna esztendőig a különböző szűkbb-, al- és fiók-bizottságok utvesztőiben.

A mai közgyűlés után semmi kétségünk, hogy Debreczen rövid idő múlva a legelső magyar városok sorába fogja fölkuzdani magát. A törvényhatósági bizottság, melyet a modern, erős, gazdag, kulturális magaslaton álló Debreczenért munkálkodó városi párt majorizál, támogatva a hivatása magaslatán álló tisztviselői kartól, nagyot produkálhat-

szobájában várva, hogy mikor jön haza a felesége büszkén ragyogva, mint akkor az első estén. Várta, hogy így jöjjön haza, hogy megegyezzen megszerethesse. Talán így megszerethetné megegyezzen.

Megnyugtatta magát Hazajón az asszony, pirosan, lángolóan, hazajón hozzá, a férjéhez. Már nem volt gyűlölet benne. Semmisem volt benne, csak vágy az asszony után.

Csengettek Káldoron erőt vett a bosszuvágy, a gyűlölet. Nem fog békülni, nem fog udvarolni, hódolni a feleségének. Elfordult az ajtótól. Kinézett a csatakos utcára. Mint akit nem érdekel, hogy mi történik a szobában.

Várt. Kinyitott és becsukódott az ajtó. Tovább várt. Csend volt a szobában. Feje zakatolni kezdett. Keze reszketett. Szédült. De várt.

Végre hallott valamit. Egy cipőnyikorgást. Hirtelen megfordult.

Az ajtónál állott az asszony dult, piros arccal. Dacosan összeharapott ajkakkal. Farkasszemű néztek.

Az asszony végre feleszmélt és egy-két lépést tett Káldor felé.

Azután csak ennyit mondott:

— Megbukott a darabom.

Káldor első pillanatban valami nagy megkönnyebbülést, kárörömet érzett.

Azután odarohant Lizához, térdére ültette és csókolni kezdte, megkönnyebülten, meglepődötten, boldogan.

nak. A maradiságnak itt felejtett bajnokai, az önző érdekeket hajszólo profitlovakok nem lesznek képesek többé torlaszokat emelni a fejlődés útjába.

A darabontok megmenekültek.

Futni hagyja őket a Ház.

A képviselőház ülése.

Harmadfel esztendei késedelem után végre beterjesztette a képviselőház elé az igazságügyi bizottság a darabont kormány megbélyegzéséről szóló jelentését. A bizottság elismeri ugyan, hogy Fejérváryék rászolgáltak a vád alá helyezésre, mégis beérik azzal, hogy a nemzet ítélőszéke elé utalják. Ennek az az egyszerű oka, hogy a koalíciós hősök nem mernek előállani a vád alá helyezéssel, noha a többi között ezt is nagy hangon hirdették. A bizottság indítványát a Ház később fogja tárgyalni és előre láthatóan el is fogadja majd: futni engedi a darabontokat.

Egyebekben folytatták az adóreform vitáját. Részletes tudósításunk az ügyről itt következik:

Az ülésen Justh Gyula elnökölt. A jegyzőkönyv hitelesítése után Nagy György indítványa került sorra a darabontkormány büneinek megbélyegzéséről.

Visontai Soma előadó: Beterjeszti a darabont-kormány megbélyegzéséről szóló jelentést.

Az igazságügyi bizottság jelentése megállapítja, hogy a Fejérváry-kormány parlament nélkül vállalt kormány: s a többséggel nyílt ellentétbe helyezkedett.

Alkotmányunk sarkalatos tételeit megtámadta, azok biztosítékainak letörésére vállalkozott. Saját nemzetének ellensége lett, a királyi tekintély ellen is vétett, a királyt majdnem nyílt alkotmányvétségbe vitte.

Szövegségeket toborzott nemzeti törekvéseink ellenségeivel, az abszolút fejedelmi hatalmat igyekezett érvényesíteni, kiszorította a joguralmat.

Mindezekben elegendő jogi és ténybeli alapot látnak a vád alá helyezésre, mert az 1848. III. t. c. 32-ik §-a a) pontjában ütközik, mert az ország függetlenségét az alkotmány biztosítékait s a fennálló törvények rendelkezését megsértették.

A képviselőház azonban a királylyal történt egyeztetésről viszonyra tekintettel a törvényes megtorlás jogi eszközök igénytelté venni nem akarja, hanem a vád alá helyezés mellőzésével eljárásuk megítélését a nemzet élő lelkiismeretére bizza.

Nagy György: Indítványom arról szól, hogy az igazságügyi bizottság köteleztesse a darabontokat megbélyegző jelentésének február tizenötödikéig leendő előterjesztésére. Minthogy a jelentés már itt van, indítványom tárgyalanná vált ennél fogva azt visszavonom. Csak arra kérem a Házat, ne odázza el a jelentés tárgyalását, hanem mielőbb süsse rá a megtorlás bélyegét a darabont-had homlokára.

A Ház az igazságügyi bizottság jelentését kinyomatja és a képviselők között szétosztatja.

Ezután folytatták a földadóról szóló törvényjavaslat részletes tárgyalását és hosszas vita után be is fejezték. A Ház részleteiben is megszavazta a javaslatot.

A szünet után a házberadóról szóló törvényjavaslat következett, melyhez elsőnek Polónyi Géza szólott. Előadja, hogy a házadó 30 milliójából, 8 millió esik Budapestre. Ennek tulajdonítható, hogy oly drága Pesten a lakás, mert sehol úgy megterhelve nincs a ház, mint Pesten. A részletes tárgyalás során módosításokat fog előterjeszteni. Vázsonyi Vilmos szerint a módosítások csak néhány esetvonást fognak képezni. Ez el pedig megelégedni nem lehet. Nem fogadja el a javaslatot.

Az ülés délután 3 órakor ért véget.

A városi párt vezetői Debreczent.

Megkezdődött a munka.

Az újjászervezett szakbizottságok.

A mai nap jelentős dátum Debreczen város törvényhatósági bizottságának életében. A mai közgyűléssel a város közgyűlési termébe bevonult a munka, a város szolgálata, a köz érdekének istapolása. A többségre jutott városi párt az érdem, őt illeti a város közönségének elismerése is. Nem mondjuk ezzel, hogy más pártokból nem akadtak volna városatyák, akik szemé előtt nem ugyanaz a cél lebegett, mint amelyet most a városi párt megvalósítani igyekezik, sőt elismerjük, hogy több függetlenségi párti és pártönkivüli városatyá eddig a haladás mellett volt, de a klikkuralom alatt volt függetlenségi párt megbénította tevékenységüket.

A mai közgyűléssel aztán egészen megváltozott a helyzet. A városi párt vette kezébe Debreczen város vezetését s vele harmóniában működik a közgyűlés egésze. Ennek a szép működésnek már is van két eredménye: a népszanatórium és a közkórház kibővítése.

A mai közgyűlésen szervezték újjá a szakbizottságokat és pedig igen szerencsés kézzel. A bizottságokba nem való embereket kimustrálták s helyökbe friss erőket vontak be. A szakbizottságok megalakításával kapcsolatban különben igen szép módon adott kifejezést a városi párt azon intenciójának, hogy a többség: a hatalom nem a hatalom kedvéért kell neki, hanem a város fejlesztése érdekében, amennyiben, bár oly többségben volt, hogy akármilyen lisztát győzelemre segíthetett volna, lisztájába oly városatyákat is szép számban felvett, akik más pártiak ugyan, de a város érdekében szükség van a munkásságukra.

Konstatálnunk kell azt is, hogy a közgyűlés képe örvendetes módon megváltozott. Majd minden oldalról egészséges felfogás, modern, kultur-gondolkodás nyilatkozik meg s amint hosszú ideig remélni se lehetett, most gyönyörű valóságként áll a város közönsége előtt: Debreczen város új korszaka előtt áll!

A közgyűlésről szóló tudósításunk itt következik:

Fél négy órakor nyitotta meg a közgyűlést Wesprémy Zoltán főispán, üdvözölve a nagy számban megjelent bizottsági tagokat. Kegyeletes szavakkal emlékezett meg Szabó Kálmán országgyűlési képviselő haláláról s a várost ez által ért nagy veszteségről s indítványozza, hogy Szabó Kálmán emlékét jegyzőkönyvben örökítsék meg. A közgyűlés az indítványt elfogadja.

Ezután felolvasták a polgármesteri jelentést, továbbá a csatornázási szabályrendelet jóváhagyásáról szóló belügyminiszteri rendeletet.

A tanács bejelenti, hogy a csatornahálózat építésére 1.400.000 korona kölcsönt vesz fel a város az osztrák magyar banktól. A kölcsön tervezetét bemutatja a tanács a közgyűlésnek, jóváhagyás végett. A közgyűlés a tervezetet elfogadja.

A tanács beterjeszti, hogy a belügyminiszter a vízvezetési szabályrendeletet és vízdíjszabályzatot, az általános szabályozási tervet jóváhagyta, továbbá jóváhagyta a városi muzeum szervezéséről és igazgatásáról alkotott szabályrendeletet is. A közgyűlés a bejelentést tudomásul veszi.

A belügyminiszter körrendeletet intézett a törvényhatóságokhoz a közigazgatási tisztviselőknek pénzintézeteknél és más vállalatoknál elfoglalt igazgató tanácsai, felügyelő bizottsági tagságuk bejelentése tárgyában. A tanács bemutatja a városi tisztviselők idevonatkozó bejelentését, kérve annak tudomásulvételét.

Ekli József: Nem vesszük tudomásul.

Több hang: Tudomásul vesszük.

Komlóssy Arthur a bejelentést csonkán tartja. Több tisztviselő nem jelentette be más állását. Ezért javasolja, hogy az ügyet vegyék le a napirendről.

Elnök szavazásra teszi fel a kérdést. Komlóssy javaslata mellett 50-en, ellene 67-en szavaztak, így az indítványt elvetik. A tanács bejelentését a közgyűlés tudomásul veszi.

Néhány jelentéktelen leirat és átirat elintézése után a közgyűlés névszerinti szavazás útján elhatározza a dr. Irinyi Istvánné tulajdonát képező Bethlen-utca 39. számú házastelekeknek 56 ezer koronáért való megvételét, továbbá a Köblös Mihály tulajdonát képező Kigyó-utca 5. számú ház megvételét 18.500 koronáért és végül a debreceni első sertésvágó társulat tulajdonát képező Degenfeld tér 1. számú ház megvételét 50 ezer koronáért.

Most jött az első, izgalmas szavazás. Az első mérkőzés a városi párt és a függetlenségi párt között. A közigazgatási bizottságban megüresedett egy hely. Szabó Kálmán halála miatt, ezt kellett betölteni a közgyűlésnek. Két jelölt volt. A városi párt részéről Szilágyi Imre, a függetlenségi párt részéről Domahidy Elemér.

Megalakítják a szavazatszedő küldöttséget. Az első bizottság elnöke Erőss Lajos, tagjai: Derekaszy István, Kertész Imre, a második küldöttség elnöke Zádor Lajos, tagjai: Szikszay Lajos és Polgári Bálint.

Elnök a törvény értelmében titkos szavazást rendel el. Egyszerre megmozdul a közgyűlés. A bizottsági tagok felállnak a helyeikről és mennek szavazni. Közben a Szilágyi- és Domahidy-éradulákat szorgalmasan osztogatják.

Még az eredmény kihirdetése előtt járnak kelnek a városi párt főemberei és örömtől sugárzó arccal adják át egymásnak a hirt:

— Szilágyi győzött!

Nem sokára kihirdeti elnök az eredményt. Leadtak összesen 146 szavazatot, ebből Szilágyi Imre 82, Domahidy Elemér 63 szavazatot kapott, így tehát a közgyűlés a közigazgatási bizottságba Szilágyi Imrét választotta be. (Élénk helyeslés.)

Ezután következett a jog- és pénzügyi bizottság tagjainak megválasztása. A városi párt jelöltjei a következők voltak: Dr. Bacsó Dezső, dr. Bakonyi Sámuel, Csanak József, gróf Degenfeld József, dr. Fejér Ferenc, dr. Freund Jenő, Kardos László, Kaszanyitzky Andor dr. Kenézy Gyula, Kernhoffer József, ifj. Kertész István, Komlóssy Arthur, Márk Endre, Nagy Jakab, Poroszlai László, dr. Révi Nándor, Riekl Antal, ifj. Schwartz Vilmos, Simonffy Imre, Sinka Sándor, dr. Löfkovics Márton, Szilágyi Imre, dr. Tüdős János, Zádor Lajos.

A függetlenségi párt jelöltjei pedig a következők: Dr. Bakonyi Samu, dr. Bacsó Dezső, Csanak József, Dicsőfi József, dr. Fejér Ferenc, Györfy Aladár, Kaszanyitzky Andor, Kardos László, Komlóssy Arthur, Kernhoffer József, Nagy Jakab, Poroszlai László, Reehltz Arthur, Simonffy Imre, Sinka Sándor, ifj. Schwartz Vilmos, Szilágyi Imre, Szentessi János, dr. Révi Nándor, Riekl Antal, Török Péter, dr. Tüdős János, dr. Szántó Sámuel, Zádor Lajos.

Elnök: szavazást rendelt el, mely két bizottság előtt folyt le. Megválasztották a következőket, teljesen egészében a városi párt listáján szereplőket: Bacsó Dezső dr.-t (146), Fejér Ferenc dr.-t (146), Kardos Lászlót (146), Kaszanyitzky Andor (146), Kernhoffer Józsefet (146), Komlóssy Arthur (146), ifj. Schwartz Vilmost (146), Simonffy Imrét (146), Sinka Sándort (146), Tüdős János dr.-t (146), Zádor Lajost (146),

Bakonyi Samu dr.-t (145), Csanak Józsefet (145), Nagy Jakabot (145), Poroszlai Lászlót (145), Révi Nándor dr.-t (145), Szilágyi Imrét (144), Degenfeld Józsefet gróf (93), Ferund Jenő dr.-t (93), Kenézy Gyula dr.-t (94), Márk Endrét (92) szavazattal.

Ezután következett a gazdasági bizottság tagjainak megválasztása. A közgyűlés egyhangú felkiáltással a következőket választotta meg: Balogh Ferencz, Bányai Péter Biczó Gyula, Debreczeni Lajos, Bilkei Kövesdi Imre Csanak János Debreczeni Jenő, Domahidy Elemér, Dr. Fáy Márk, Fried Emil, Gara Alajos, Harangi Sándor, Horváth János, Horváth Tamás, Hufflész Kázmér, Gaál Ferencz, Kenyeres Károly, Kertész Imre, id. Kertész István, ifj. Kertész István, Kertész János, Kiss Mihály, Dr. Kocsár Gábor, Kontsek Géza Kozma László, May Andor, Dr. Megyery Pál, Mórícz Ferencz, L. Nagy Bálint, Nagy Jakab, Pálfi Gábor, Polgári Bálint, Polgári Márton, Polgári József, Publig Ernő, Riekl Antal, Riekl Géza, Rosenfeld Salamon, Szabó Lajos, Szántó Győző, Szentessi János Török Bálint, Vázei János, Vecsey Zoltán, Jámbor János, Zöld János, Zöld Mihály. Mindnyian a városi párt jelöltjei voltak.

A gazdasági bizottság után a színházi bizottság tagjainak megválasztása következett. A bizottság tagjaiul megválasztották: Domahidy Elemér, Fejér Ferencz dr., Kenézy Gyula dr., Kernhoffer József, Komlóssy Dezső, Komlóssy Arthur, Márk Endre, Szilágyi Imre, Tóth István, Vecsey Imre, Zádor Lajos és Tüdős János dr.

A világi bizottság tagjaiul az eddigi bizottsági tagokat választották meg. Szabó Kálmán helyére Kardos Lászlót választotta meg a közgyűlés.

Ezután sorba betöltötték egyhangú felkiáltással a többi bizottságokat is, majd a népszanatórium ügyére tértek át amelynek elintézéséről más helyen közlünk tudósítást.

A messinai szerencsétlenség károsultai számára 500 koronát és Freund Jenő indítványára az ajkai és resicai bányaszerencsétlenség károsultainak szintén 500 koronát szavazott meg.

Mégül a közgyűlés Selymossy Elek színésziskolájának 2 öl fa segélyt szavazott meg a Hajdumegyeyi Mészegyesületnek átengedi a Bikaakolt. Még elutasították Lehmann László fellebbezését és néhány apróbb ügy elintézése után a közgyűlés fél 8 órakor véget ért.

A negyven éves Polgári Kör

Jubiláris ünnepség hangversenyyel.

Debrecen városának egyik szerényen, de annál intenzívebben működő társas köre, a Polgári Kör e hó 28-án délután 5 órakor ünnepeli meg fenállásának negyven éves jubileumát. A majd nem félszázados multra visszatekinthető kör ezen ünnepélyére meghívja a nagyközönséget is, és mérsékelt helyi árak mellett magas színvonalu hangversenyt rendez, mely kar- és szóló-énekből, zongora és hegedű-számokból, humoros felolvasásból és szavalásból fog állani. Az előkelő és közismert szereplők díszes sorából kiemelkedik a híres női virtuóz ezermester Fényes Annus, akinek ez alkalomra való megnyeréséért semmi áldozatot sem sajnált a kiváló rendezőség. A műsor egyébként a következő lesz:

Első rész: 1. Honfidal Előadja a Munkás Dalegyet. 2. Prológ. Irta: Szávay Gyula. Előadja Czobor László. 3. Zöldy M. János hegedűjátéka Rác Károly és fia zenekísérete mellett. 4. Monológ. Előadja: Zilahy Gyula. 5. Harsányi Jolán zongorajáték. 6. Fényes Annus hegedű, zongorakíséret mellett.

Szünet után **második rész:** 7. Nagy Vilmos humoros felolvasása. 8. Magyar népdalok. Rác K. zenekísérete mellett előadja: Hajdu László. 9. Zilahy Gyuláné éneke, Mártonfalvy György zongorakíséretével. 10. Zöldy M. János, Rác K. kíséretével. 11.

Ének és tánc előadja Fényes Annus. 12. Késő vágy. Énekli a Munkás Dalegyet. Jegyek válthatók a Polgári Kör helyiségeiben. Piacz-u. 7. 1. em.

Megszavazták a népszanatóriumot.

150.000 korona és 30 hold terület.

A kózkórház pollengőren.

A mai városi közgyűlésnek egyik legkiemelkedőbb pontja a debreczeni népszanatórium ügyének tárgyalása volt. A város új törvényhatósági bizottsága első közgyűlésén megmutatta e város közönségének, hogy működésével új jövőt nyit Debreczen városának, olyan új jövőt, mely hatalmassá, gazdaggá, virágzóvá fogja tenni ezt a várost. A mai első közgyűlésén tanujelét adta az új városi párti többség, hogy egyetlen cél, mely szemé előtt lebeg, a város fejlesztése. Ez a cél vezette a közgyűlést, mikor egyhangú lelkesedéssel elhatározta a népszanatórium felállítását s megszavazott rá 150.000 korona segélyt és 30 hold területet.

A sanatórium-üggyel kapcsolatban adott be Domahidy Elemér a kórházi állapotokat ostromozó kemény és jogos szavak kíséretében egy másik indítványt, hogy a kórház-kibővítés munkálatait záros határidőn belül készítse elő a tanács.

A közgyűlés ide vonatkozó részéről alábbi tudósítást ad számot:

A tanács előterjeszti a népszanatórium ügyét. Javasolja, hogy a közgyűlés a sanatórium számára 30 hold területet a nagyerdőn, vagy más megfelelő helyen és 150 ezer korona segélyt adjon. A József sanatórium egyesület szintén ad 150 ezer korona segélyt s ebből fel lehet építeni a sanatóriumot.

Domahidy Elemér örömmel üdvözi a tüdőbetegek sanatóriumának eszméjét, mert a sanatóriumra nagy a szükség. Ezzel kapcsolatban felhozza azokat a minden kritikán aluli botrányos állapotokat, amelyek a kórházban uralkodnak. Javasolja, utasítsa a közgyűlés a városi tanácsot, hogy 60 napon belül javaslatot terjeszzen elő a kórház kibővítésére vonatkozólag.

Fejér Ferenc dr. csatlakozik Domahidy szavaihoz. A kórházban tarthatatlan állapotok uralkodnak Ennek okát a kórház vezetésében és szűk voltában egyaránt látja. Az itt uralkodó állapotok miatt segédorvosok sem akarnak ide jönni. A sanatóriumot szükségesnek tartja, de százszor szükségesebbnek a kórház kibővítését. (Helyeslés)

Tüdős Kálmán dr. főorvos: Ne zavarják össze a sanatórium és kórház ügyét. Fogadják el a tanács javaslatát és mivel a kórház jelenlegi állapota tarthatatlan, fogadják el Domahidy javaslatát is. Aczél Géza előadja, hogy a kórház kibővítésére vonatkozólag már készítik a terveket. Simonffy Imre, Ujfalussy József hozzászólása után a közgyűlés úgy a tanács, mint Domahidy javaslatát elfogadja, azzal, hogy a kórház kibővítésre vonatkozólag a kész tervekkel és költségvetéssel négy hónapon belül tartozik a tanács a közgyűlés elé állni.

Ítélet a rahói bírák sajtópörében.

Kaál Elek négy havi fogházat kapott

Becsületsértés miatt.

A Debreceni Független Ujság részletes tudósításokat hozott azon szenzációs sajtópör tárgyalásáról, mely hétfő óta folyik a debreceni esküdtbírók előtt. A sajtópört Jancsó Gyula és Aczél Béla rahói járásbírák indították Kaál Elek dr. ottani ügyvéd ellen, aki azt írta róluk egy röpiratában, hogy tudatlanok, gyöngye jellemük és egy zugrással foglalkozó ügyvédjelöltet favorizáltak.

Az izgalmban és épületes dolgokban gazdag tárgyalás ma délben ért véget. Dél előtt még elhangzottak a replikák, majd Kaál Elek dr. beszéde s tizenegy óra körül oktatta ki az elnök az esküdteket, ami után az esküdtek ítélethozatalra visszavonultak. Az esküdtek előtt két kérdés volt.

Másfél óráig tartó tanácskozás után hirdette ki az esküdtszék elnöke az esküdtek verdiktjét, mely szerint az esküdtek *becsületsértésben* mondták ki bűnösnek Kaál Elek drt.

A bíróság ezután ítélethozatalra vonult vissza Déli egy órakor hirdette ki Oláh Miklós elnök a törvényszék ítéletét, mely *négyhavi fogházzal* sújtotta Kaál dr. t.

A rendkívül szigorú ítéletet megdöbbenéssel fogadta az ítéletkihirdetést váró nagyszámú közönség.

Kaál Elek dr., valamint védője, Révi Nándor dr. semmisségi panaszt jelentett be, míg a közvádó megnyugodott az ítéletben.

A monarchia háborúra készül.

Erélyes lépés Szerbia ellen.

Jegyzék a nagyhatalmakhoz.

A hadüzenet, a két törpe állam, Szerbia és Montenegro részéről már megtörtént. Azt a sok pimaszkodást, amit ez a két ökölyi ország a monarchiával szemben nap-nap után végez, már rég megérett a megtorlásra. Különben köztudomású, hogy apró csatározások már régtől folynak a bosnyák határon. Egy diplomata ekként nyilatkozott egy hírlapíró előtt:

A helyzet, amely nem zárja ki Szerbia részéről a meglepetést, az utolsó napokban mitsem változott. De annyi bizonyos, hogy *Ausztria-Magyarország nem tűrheti hosszú ideig Szerbia provokáló magatartását*. A közös kormánynak gondja lesz rá, hogy hamarosan *tiszta helyzetet* teremtsen s nincs kizárva, ha Szerbia harci tüzelese tovább tart, erélyes nyilatkozatokat intéz Belgrádba és szükség esetén demonstrálni fog.

Bécsből táviratozzák: Ausztria-Magyarország — mint a *Reichspost* jelelenti — akciót indít, melynek az a célja, hogy a hatalmak komoly együttes intervencióját eszközöje ki Belgrádban, a szerb készülődések ellen: Kétségtelen, hogy Szerbia megtett minden előkészületet és a monarchiának nem szándéka,

hogy ezeket a kárhuzatos üzelmeket tovább is tétlenül nézze. Ausztria-Magyarország egy az összes hatalmakhoz intézett jegyzékében azt fogja követelni, hogy a hatalmak a béke fenntartása érdekében tegyenek közös előterjesztést Belgrádban Szerbia folytonos hadikészülődései ellen. Ha aztán a hatalmak a diplomáciai lépésnek sem lenne — várakozás ellenére — fogantatja, *Ausztria-Magyarország el fog készülni arra a háborúra*, melynek megindítását Szerbia óhajtja.

A főispán fenyeget a közgyűlésen.

Juhász Ignácot félti.

Bizonyítvány az erélyesség iskolájától.

Weszprémy Zoltán főispán a mai közgyűlés előtt úgy látszik, erélyességi iskolát vett. Ennek tulajdonítható, hogy azt a törvényhatósági bizottságot, mely Debreczen város közönségét képviseli, megfenyegette egy ügy tárgyalása alkalmából. Már pedig a főispán ha méltóságos ur is, csak egy ember, aki a belügyminiszter bizalmából ül az elnöki székekben, a törvényhatósági bizottság pedig Debreczen város *80 ezer lakosát képviseli*.

A főispán fenyegetését, melyet a városi párt erélyes magatartására jónak látott visszavonni, Juhász Ignác érdekében tette. A fenyegetés, mely abban állott, hogy a főispán kilátásba helyezte, egy még *megem hozott közgyűlési határozat megfellegbezését*, teljesen felesleges volt, mert a városi pártnak *esze ágában sem volt* azt a határozatot meghozni. Am a fenyegetést a közgyűlés helyeslése közben Mark Endre és Jánosi Zoltán erélyesen visszautasították.

Az incidens lefolyása a következő volt.

A tárgysorozatba fel volt véve az adófelszámolási bizottság egy tagsági helyének betöltése. Erre ugyanis a múlt évben Juhász Ignácot választották be. De most Juhász Ignác kimaradt a törvényhatósági bizottságból és így kérdéses, hogy Juhász Ignác tagja maradhat-e az adófelszámolási bizottságnak. Weszprémy Zoltán főispán szerint Juhász Ignácot jogosan megilleti a bizottsági tagság. Ha mást választana a közgyűlés, kijelenti, hogy a *határozat ellen felebbezésel* él.

Mark Endre: A főispán azon fenyegetése, hogy a közgyűlés határozatát megfellegbezi, egyáltalában *nem félemlíti meg őket*. Tehát a fenyegetéstől eltekintve jelenti ki, hogy Juhász Ignác helyére nem ajánl más egyént, bár bizonyos, hogy Juhász Ignácot, mint városi bizottsági tagot választották meg abba a bizottságba. Ha Juhász Ignác magára nézve olyannak tartja ezt az állást, hogy elfogadhatja, fogadja el. Izlés dolga. (Helyeslés.)

Weszprémy Zoltán kijelenti, hogy nem akart fenyegetni azzal, hogy kilátásba helyezte a határozat megfellegbezését.

Jánosi Zoltán: Nem kellett volna előre mondani. (Helyeslés.)

A közgyűlés Juhász Ignác helyét másal nem töltötte be.

Színház és Művészet.

Műsor:

Péntek Remény dráma, C bérl-t.
Szombat Gyujtogató pajkos diák. dráma operette. Ujdonság A. bérl-t.
Vasárnap délután Nagymama operette, Vasárnap este Gyujtogató Pajkos diák. dráma operette.

A Remény.

(H. Heyermans 4 felvonásos drámája, melyet a debreceni társulat az este mutatott be.)

Aki a megrázóan igaz életet akarja látni és pedig nem a Bernstein aranyfoglatu látcsővén, sem az Ibsen ködtül homályos szemüvegén, az nézze meg s — ha véletlenül Debreczenben lakik — még inkább: olvassa el a Heyermans drámáit. Van vagy tiz-tizenkettő, melyek mindegyike diadalmasan járta be Európát. Magyarországra azonban csak egy jutott el közülük kettőhárom, hogy egy német vándortársulat megrikatta velük fél Budapeestet, amire végül itthon is észrevették, hogy Heyermans is valaki.

A Remény szociális irányzatú, rettenetesen reális dráma. A skandináv partlakók életéből kihallgatott rémkép, amelynek kerete: az emberi élet olcsósága, vászna pedig: egy a sötét színek minden árnyalatától egybefestett csatakép, képe féregkicsiny emberek s iszonyatos végzetek tanának. — Tompa, bántóan sötét színek; fülledt, szivünkre nehezdedő levegő; félelmetesen igaz s szivfacsaróan szomorú szavak: ez pedig a szubsztrátuma ennek a halászdramának. Az ember ugyanazt érzi amit Ibsen „csillogó ködében”: hogy milyen jó volna mindezt *nem* hinni igaznak *nem* tudni; milyen jó volna, ha meg tudna enyhülni mindez a rettenetesség, mely megrendít, elkeseredésre készít, s amely mögött, jaj, egy csöpp fény, egy csöpp reménységű sines! Heyermans ám kegyetlenebb Ibsennél: ő nem elégszik meg azzal, hogy miután a lelkiüket összetörte s a lelkiismeretüket összeszurkálta, ott hagyjon majd bennünket a körben; Heyermans még ránk kiált s gunyosan kacagva hirdeti is? Mi lesz? Így marad e minden, mindörökké?

Kell e hát szerencsétleneknek lennünk, s a tömegnyomorúság (ez a Remény tendenciájának lényege) csakugyan addig fog élni, míg az ember éli? Az író — Sudermann mintájára — azt feleli rá, hogy igen. A halászszenyő, kinek férjét, négy fiát halálba küldte a hajótulajdonos, a temetést követő napon szépen beállit újra a hajótulajdonoshoz s takarítja, takarítja a szobáit...

A Heyermans-darabok természete az, hogy — furesa kitétel talán — nem engedik magukat könnyen játszani. Vagy valahogy, vagy sehogy. Csakugyan: egy zökkenés, egy ríkió szín, egy epizódistanak tévesztett gesztusa vagy szava s oda a Heyermans tónus. A debreceni színház drámai együttesétől nem is kívánhattuk, hogy korrekt előadást produkáljon, s javára kell írunk azt is, amit szegényes készségei mellett igyekezett adni. Ebben az igyekezetben vezetett sőt szinte egészen Heyermans stílust mutatott Gerő Ida, aki mellett még csupán Gazdy Aranka s egy-két helyen Gyöngyi és Ternyei voltak „otthon.” Gerő, akinek fizikumbeűl fogyatékoságait mély átértése s bámulatot keltett jellemző ereje egészen eltüntették, az volt, aminek rajta kívül még sok partnerének lennie kellett volna: a fáradt ember, az akarattalan, erélytelen, halálraesigáztott típus, akinek fátuma vele együtt született s csak akkor fog megnyihülni, ha ő maga is sirba tér. Gazdy Aranka pedig abban excéllált, hogy a dráma legsokszínűbb alakját művészet-számábanő ábrázolással rajzolta meg s amit például a harmadik felvonás végjelenetében adott, az a nagy tragikák jellemző erejét hozta eszünkbe. Ternyei szenvedélye sem veszett kárba s a második felvonás sikerében nagyrésze volt neki is: Gyöngyi pedig új, eddig

töle nem látott színekkel festette meg egy megroskadt parthalász élethű alakját. Lugosi az első felvonásban igen kvalitásos munkát végzett, a másodikban azonban kórtornust öltött lábaira s agyoncsapta a felvonásvéget. Báthori Mária jó volt s — eltekintve instrukcióellenes fiataloskodásától — megállta helyét Győre is. Nádor, Kemény, Hahnel s Huzella epizód szerepeket játsztak.

A rendezőnek az első s a harmadik felvonásban sikerült megfelelő nyújtani; a másodikikat a Marseilleise izléstelen ujrágzása, a negyediket a kínos vontatottság majdnem élvezhetetlenné tette. Legnagyobb külső sikere a harmadik felvonásnak volt, melynek végjelenete: csak egy Heyermans-tól kitelhető bizonyosság arra, hogy egyszerű de igaz hangok jobban megrendítenek bárkit is, mint például a raffinement-ok özőnével teleaggatott Sardou esztanók. A közönség itt együtt rebegte Rózával (Gazdy) a Miatyánkot.

A Heyermans-darab előadása természetesen üres ház előtt folyt le.

(dr. g.)

A kereskedelmi és iparkamara közgyűlése.

(Az új elnökség megerősítése. — A kamara tavalyi ügyforgalma — A husvétii iparművészeti kiállítás. — Az új állandó bizottságok. — Egy 600 koronás ösztöndíj. — Miniszteri leiratok, folyó ügyek.)

A debreceni kereskedelmi és iparkamara ma délután Szent-Királyi Tivadar elnökletével közgyűlést tartott, melyen a vidéki tagok is nagy számban jelentek meg. Előadók voltak: Szávay Gyula titkár, Rédei Rezső dr. és Rácz Lajos dr. segédtitkárok.

Szent-Királyi Tivadar elnök a napirend előtt bejelentette, hogy egy névtelen kereskedő 600 koronát juttatott az elnökséghez, hogy azt a kamara ösztöndíj gyanánt adományozza ki. A kamara köszönettel vette és. rendes ösztöndíjai közt fogja kiosztani.

Az elnöki előterjesztések során bemutatásra került az új elnök és alelnök választását megerősítő miniszteri leirat. Jelenlést tett az elnökség az ipartörvénytervezet tárgyalására március 16-ára összehívott ankétra meghívásról, az adóreform tárgyában az összes magyar kamarák együttes fellépéséről az ipari és kereskedelmi érdekek védelmére.

Szávay Gyula titkár bemutatta a kamarai hivatalnak az utolsó rendes közgyűlés óta elintézett ügyek forgalmi kimutatásait. Különösen érdekes ebben, hogy a kamarának 1908. évben ügyforgalma 17.000 ügyszámot meghaladta, melyet a kamara tisztikara hátrálék nélkül dolgozott fel.

Örömmel vette tudomásul a közgyűlés, hogy a kamara husvétii iparművészeti kiállításának támogatására a kereskedelemügyi miniszter segélyt engedélyezett.

Tudomásul vette a közgyűlés a kamara fölterjesztéseire a telefonközlekedés, vasúti forgalom javítás, nyersolaj kedvezményes szállítása stb. ügyekben nyert, általában kedvező miniszteri elintézéseket.

Ezután választások következtek, az állandó bizottságokat alakították újra.

A közös bizottság tagjai lettek: Szentkirályi Tivadar, Falk Lajos, Stegmüller Árpád; Szávay Gyula, Fürst Ödön, Kontsek Géza, Kovács Mihály, Lusztig Károly, Sesztina Jenő keresk. Dávidházy Kálmán, Piros Béla, Terli Ede, Tóth Kálmán iparos beltagok.

A számvizsgáló bizottság tagjai lettek: ifj. Schwarz Vilmos, Debreczeni Lajos, Györfly Aladár.

A nyugdíj-bizottság tagjai lettek: Szentkirályi Tivadar, Falk Lajos, Stegmüller Árpád, Fürst Ödön, Szávay titkár és Rédei dr. segédtitkár.

A fegyelmi bizottság tagjai lettek: Szentkirályi Tivadar, Falk Lajos, Stegmüller Árpád, Harsányi István és Sesztina Jenő.

A közgyűlés ezután egész sereg folyó ügyet tárgyalta és csak a késő esti órákban ért véget.

Swärdström-R. Szántó hangverseny.

A Zenekedvelők Körének tődik estélye.

A sok mondva esinált művészi nagyság után az igazi művészet diadala volt a tegnapi este. A Swärdström nővérek poezise üdítette fel a lelkeket. Debreczen közönsége ismeri őket már tavalyról és várva-várták tegnapi fellépésüket. A Bika terme szorongásig megtelt előkelő közönséggel, mely egész este tüntető szeretettel ünnepelte a négy kiváló művésznőt.

Ajkaikról most is oly édes bűbájjal esendülnek a hangok, mint tavaly. Az az utólérhetetlen finomság és grácia, az a szívből fakadó és szívhez szóló előadás csak ugy rabul ejtette a közönséget, mint tavaly Nines is ebben páriuk nekik az egész világon. Annyi életet és kedvességet, közvetlenséget önteni egy dalba senki sem tud. Elég a Strauss-féle „Ständchen“-re hivatkozni. E remek dalt a közelmúltban Debreczenben többen énekeltek, így Lindh Marcella, Weidt Lucy és legutóbb Gerhardt Elena, de a hogy Valborg énekelte, az valami egész más volt. Meg is kellett ismételnie. Egyáltalában esodálatos ennél a művésznőnél, mennyire eltalálja minden dalnak a lelkét, karakterét. És ezt nemcsak a hangjával fejezi ki, hanem mozdulataival és bámulatos mimikájával is, mely azonban mindig a természetesség határain belül marad, és az énektől szinte elválaszthatatlannak tűnik fel.

De kiváló sólistának bizonyult az est folyamán Sigrid és Astrid is. Tavaly óta hangjuk még erőteljesebb és melegebb lett. Volt is megérdemelt hatásuk. Nekik is ráadásokat kellett adni. Az együttes énekekről pedig csak annyit, hogy az a legtisztább, legnemesebb művészet melyet nem kritizálni csak élvezni lehet.

A remek zongorakiséretért Tarnav Alajosnak tartozunk őszinte köszönettel, a kinek egy gyönyörű dalát Valborg énekelte és magyar szöveggel, igen nagy hatás mellett. A közönség a szerzőt is lelkesen ünnepelte.

Nagyon érdekes része volt az estnek Keéri Szántó Imre zongoraművész fellépte. Mély érzés, bensőség, teljesen érett megállapodott felfogás és nemes izlés jellemzik játékát. Igazi poéta szív, aki igen nagy hatás mellett szólaltatta meg Schubert Vándorbrándjának megható akkordját Liszt Valse impromptóját sok eleganciával, a 13 ik rapsodiát nagy erővel és bravúrosan játszotta. Neki is 2 ráadást kellett adnia. A hangverseny 11 óra után ért véget.

HIREK.

— **Minisztertanács.** Fővárosi tudósítónk táviratozza: Pénteken délután a kereskedelmi miniszteriumban minisztertanács lesz, melyen folyó ügyeket intéznek el.

— **Hitelesítő közgyűlés.** Wessprémv Zoltán főispán a hitelesítő közgyűlést holnapután délután 4 órára tűzte ki, amikor is a mai közgyűlés jegyzőkönyvét hitelesíteni fogják.

— **A város képvisellete az iskolákban.** A város mai közgyűlésen küldte ki az egyes helybeli iskolák felügyelő bizottságába jogosult képviselőit. A női pariskola felügyelő bizottságába Bészler Károly és Oláh Károly, a r. kath. főgimnázium felügyelő bizottságába Körner Adolf és Oláh Károly, a ref. felsőbb leányiskolához Bészler és Oláh tanácsnokokat, a kereskedelmi tanintézetbe Oláh Károlyt és Roncsik Lajost, az evangélikus egyház iskolaszékébe Oláh Károlyt és Vargha Elemér drt. a zenede igazgató választmányába Márk Endrét és Vecsev-Zoltánt, a fémipari szakiskolába Magoss György drt és Oláh Károlyt, a g. kath. egyház iskolaszékébe Oláh Károlyt és Vargha Elemér drt és az izraelita hitközség iskolaszékébe Oláh Károlyt és Debreczeni Jenőt küldte ki a közgyűlés.

— **Catulle Mendést meggyilkolták?** Párisból táviratozzák: A párisi rendőrséghez több névtelen levél érkezett, melyben azt írják, hogy Catulle Mendés, a kitűnő francia író nem véletlen katasztrófának, hanem gyilkosságnak esett áldozatul. A névtelen levélírók azt állítják, hogy Mendést azért tették el láb alól, mert ismerte Steinheil gyilkosságainak nevét és félték, hogy nyilvánosságra hozza.

— **A hatodik protestáns estély.** A debreceni református leánynevelő intézet e hó 14 én tartja hatodik protestáns estélyét, melynek kezdete délután 5 órakor lesz az intézet dísztermében. Az estély műsora a következő: Megnyitó ének. Előadja az intézet énekkara Szaval Németh Károly theologus. Zongorán játszik Harsányi Jolánka. Felolvasást tart dr. Papp Károly főiskolai tanár. Erkölnig-ária, énekl. Zellner Laura, zongorán kíséri Dörre Ilonka. Szaval Fülöp Vilma IV. tk. növendék. Bezáró ének. Előadja az intézet énekkara.

— **Andrejevet letartóztatták.** Pétervárról táviratozzák: Andrejev Leonid ismert orosz író, amikor Terékiéből vissza akart térni Pétervárra, a finn határon letartóztatták. Andrejevet egy esendőtiszt parancsára fegyver-csempészet gyanúja miatt megvizsgálta és letartóztatta. Az író azonban, mint hogy csak egy zsebkést találtak nála, a megmotozás után ismét szabadon bocsátották.

— **Az izraelita istentiszteletek.** A debreceni izraelita hitközség előljárósága jelenti, hogy a Deák Ferenc-utcai templomban az istentisztelet további rendelkezésig következő időben fog kezdődni: péntek este 5 órakor, szombaton délelőtt 9. délután 4 órakor, köznapokon reggel fél 7 és este 5 órakor.

— **Tűz egy bősörményi templomban.** Tegnap délelőtt a bősörményi baptista templomban levő víztartó medence befagyott. Hogy a jég kienedjen, égő szénét vittek he a medence alá, de feledékenységből bent hagyták a szénét a templomban. Ma reggel vették észre, hogy a templomban tűz támadt és a templom egy része leégett. A tűzoltóság nehezen tudta a tüzet lokalizálni.

— **Halál stájgerolás közben.** Budapesti tudósítónk táviratozza: Az Izabella-utca 92. sz. ház tulajdonosa, Rendes Béla burgonyakereskedő február 1-én minden lakója házbérét fölemelte. A házmaster ma beszedte a lakóktól a stájgerolás tudomásulvételéről szóló ivateket és éppen át akarta adni Rendesnek, akit abban a pillanatban szívszélhűdés ért és meghalt.

— **Megmarta a veszett eb.** Hadházon ma reggel egy kóborló veszett eb megmarta Béké Antal nevű 11 éves gyermekét. A szerencsétlenül járt fiút felszállították Budapestre a Pasteur intézetbe.

— **A modern Lear király.** Szekszárdról írják: Wolf Miklós bátaszéki vagonos polgár összes vagyonát két leánya között osztotta meg abban a reményben, hogy azok majd ezután eltartják. Az idősebb leányához, Verner Józsefnéhez ment lakni, de itt az öreggel rosszul bántak, vén kutyának nevezték és végre kidobták a házból. Ez annyira elkészerítette az öreg embert, hogy leányát agyonlőtte. A szekszárdi királyi törvényszék tegnap foglalkozott ez ügygel és az esküdtek igazmondása alapján Wolf Miklóst fölmentette.

A székely szövetség debreceni kongresszusa. A székely szövetség országos kongresszusát ez évben Debrecenben akarja megtartani s megkérte a várost, hogy a városháza nagy tantermet ez alkalomra engedje át a szövetségnek. A város mai közgyűlésén helyt adott a kérelemnek s ki nyilatkozta, hogy szíves örömmel fogadja a város falai közé a kongresszus tagjait.

Felülfizetések. A Polgári Kör által 1909. évi január hó 30-án a Bika disztermében tartott bál alkalmával felülfizettek: Németh András 20 K. Király Gyula, N. N. Biczó Gyula 10-10 K. Czeglédi Gyula 6 K. Szabó Kálmán gyógyszerész. Uszó István, Horváth János, Horváth Tamás, Dankó Béla 5-5 K., Szathmári Mihály, Hajdu Zsigmond, Bán István, Dávid Sándor, Mócz András, Czobor László, Vida János 4-4 K., Agárdi Lajos, Mikolai Nándor, Fehér Ferencz, Mészáros József, Varjas Bálint, Kovács Mihály, Kerékgyártó József, Dávid Mihály, Raics Gyula 3-3 K., Faragó Bálint, Harsányi Imre, Pellei Imre, Ekli József, Ormós Gábor, Böszörményi István, Dávid Jakab 2-2 K., Vértési István, Deák István, Kovács János 1-1 kor. Összesen 153 koronát. Fogadják a nemeslelkű adakozók a Kör nevében hálás köszönetünket. — A rendezőség.

Öngyilkos öregasszony. Böszörményből jelenti tudósítónk, hogy Deák Imréné ottani 76 éves asszony ma délelőtt gyufaoldatot ivott. Hozzá tartozói orvost hívtak, akinek az öregasszony azt mondta, hogy életuntság miatt mérgezte meg magát. Deákné néhány órai kínlás után meghalt.

Osztálysorsjáték. Budapesti tudósítónk sürgönyt: Az osztálysorsjáték mai húzásán a következő számú sorsjegyek nyertek:

10000 koronát nyertek: 12796 85472 91828.
2000 koronát nyertek: 14036 56419 96854.
1000 koronát nyertek: 16791 54857 63376 66217 74284 123059 123833.
500 koronát nyertek: 825 7853 10455 15034 18950 21171 26597 27041 29704 29958 33843 33893 42892 44246 62616 65333 65910 66034 73964 74835 80907 89696 90564 93040 96021 96570 97379 97793 104833 107304 111526 115912 117251 120899 124170.

A többi kihuzott számok 170 koronát nyertek.

Halálozás. Vettük a következő gyászjelentést: özv. Ader Samuné szül. Fisch Erika, úgy a maga, mint gyermekei: Józsi, Ella, Andor, Lilly, nevében, megöregt lélekkel bátor szívvel jelenti, hogy a leghűségesebb gyónőgédn szerető férj, az önfeláldozó apa **Adler Samu** a Hajdúmezei Takarékpénztár vezérigazgatója, Hajdúvármegye bizottsági tagja, Hajdúszoboszló város képviselő tagja folyó év február 10-én, este 10 órakor életének 54-ik. boldog házasságának 28-ik évében, rövid szenvedés után történt, gyászszos elhunytá. A megboldogult drága halmait folyó hó 12-én délután 2 órakor kísérik a helybeli izr. temetőbe, örök nyugalomra. A dás és béke poraira. Ader Farkas apa özv. Roh Lajosné Csádi Jenő özv. dr. Szende Adolfné Ader Ferencz testvérei Fisch Ignác és neje özv. Stern Samuné Fisch Jenő és neje Fenyves Béla és neje Adler Ferencz ne sógorai, sógorúói. — Minden külön értesítés helyett.

Dr. Rózsa-féle (karlsbadi fürdőforrás) „Sarsaparilla” fejtör egy asztalórólse hírnökök. Hergényi Batthyányi-u. 15.

Eredeti tréfás tombola nyere-mény tárgyak, tombola jegyek és teljes tombola összeállítások a legolcsóbban kapható Mentze Henrik áruházában Kossuth u. 4. szám.

Törvénykezés.

A vásárhelyi mérgekverők. Szegedről táviratozzák nekünk: Érdekes ügyvel foglalkozik ma a szegedi esküdtbírósg Istenes Horváth János, akit a hírhedt hódmezővásárhelyi mérgekverők perében annak idején életfogytiglan való fegyházra ítélték, 17 év óta állandóan ártatlanságát hangoztatta és végre is sikerült ügyvédjének, dr. Balassa Árminnak a pör újrafelvételét kivinni. A jómódu gazdát, akit az édesanyja megmérgezéséért ítélték el, az igazságügy-miniszter rendeletére ideiglenesen hazabocsátották Illavárról. Istenes Horváth János ügyében beidézték Jáger Marit és a hódmezővásárhelyi mérgekverők perének többi szereplőit is kihallgatásra. A tárgyalás körülbelül egy hétig fog tartani.

Közgazdaság.

Terménytözsde.

Schwarz E. debreczeni bizományos távirati jelentése Budapest 1909. február 11.

Készaru változatlan határidők kellemesebb.	
1909. októberi buza	10.80—81
1908. májusi buza	—
1909. áprilisi buza	12.33—61
májusi rozs	—
1909. októberi rozs	9.02—03
1909. áprilisi rozs	10.11 01
októberi zab	—
1908. májusi zab	—
1909. áprilisi zab	8.52—53
1900. májusi tengeri	7.25—26

Regény-Csarnok.

A bojár leánya.

— Regény. —

(3) Irta: **Vértési Arnold.**

— Mi az? kérdé Eszter szórakoztatóan — Az o ah nőknek szép fekete szemek vannak s a ki látta őket, mindenki e odálja szépségüket

Ezter egy pillanatig komolyan, csaknem ijedten tekintett Csongrádyra, akitán könyv-dén vállat vont s mosolygott. Mestvott rajta, hogy nem sziveből nevet.

Szerelőt szórakozott volt Haromszor, négyeser is megpróbált beszédsz erezekdni a vendégek valamelyikevel; mindig elakad s hagyta tovább beszélni az urakat, a nélkül hogy kérdéseikre felele. Mindenki megvonta ma vele a társalgást.

Nos csodálkozni ezen nem igen lehetett. Valami nagyon jó kedve nem lehet, mikor férje messze utra megy. Armin alig vette észre neje szomorúságát; ő maga nem látszott valami nagyon meghatótnak, inkább csak valami gondolattal elfoglaltnak. Nem lehetetlen hogy a gasdag örökség forogott fejében. Nagybátyját alig ismerte, szeretn-schassam tanult meg. Szive nem volt nemtelen s bizonyára nem óhajtotta bátyja halálát; de végre is az örökség nem volt megvetendő.

Lorán hajnalban felkelt. Nejét már ébren találta. Látta, hogy rendkívül sápadt, s szeméi ki vannak sírva.

— Te nem aludtál az éjjel, — szólt szemrehányólag nejehez.

S karjai közé ölelte őt, megcsókolta homlokát.

— Nemsokára visszatérek — szólt vi-gasztalólag

Ezter nem felelt. Némán, csöndesen simult férjének keblére. Érezni lehetett szí-vának heves dobogását, de nem siri, nem szel semmit. Nagyon csöndesen viselte mag-gát.

Künn az udvarban már befogták a lo-vakat; a kocsi készen állt. Feher Armin megfogta neje kezét s az ebéd felé ment. Már csaknem egy negyedóra óta hallgattak.

A reggeli az asztalon állt. Feher Ár-min ajkaihoz emelte a kávé s finaszt, megiz-

lalta, aztán félretette; egyábehez námi is nyult. Eszter meg sem kóstolt semmit.

A gyermekek jöttek be e perében, nem zajjal, robogva, mint egyébkor szokták, hanem féléken, csöndesen. kis lépteik alig hallatottak.

(Folytatjuk.)

Pavlovits és Szilágyi

műépítész és építő mesterek építési vállalata

Debreczen, Placz u. 42. (Lamprecht-palota.)

Épületek tervezése, modern beosztás, művészi kiképzéssel Épületek felépítése szakszerű kivitelben Lakásberendezések tervezése. Telkek és épületek értékesítése. Ingatlanok becslése és műszaki ügyekben tanácsok. —Telefon 867.

2 éves száraz

Bükhasáb tűzifa

100 métermázsa

≈ 152 korona ≈

helyt állomás Debreczen, kövezetivám nélkül száraz-ságánál fogva 23-24 ürmé tert ad ki.

Kupfer Jenő

Debreczen, Bethlen-utca 23.

Telefon 84.

Minden hölgynek nélkülözhetetlen Eau Sybyl

a bel és külföld legelső orvosi tekintélyek által eddig legjobbnak elismert teintviz, mely a bőrt mindig frissen megtartja, minden tisztátalanságot eloszlat, wimerlit, mitesert, szeplőt, orvosságoságot. Az elsőmő levelek 100-a igazolja az Eau Sybyl fényes hatását.

Egy üveg ára 4 kor.

Az összeg utánvételével.

Együttal ajánlom karácsonvi és új-évi ajándéknak dus raktáramat manicur, fésű és parfüm cikkek kasztámban minden lehető egységben, ugyszintén nagyváaszték valamennyi toillette cikkekben valódi és nem valódi fesűk, kefék, francia és angol szappan.

Elisabet Schäfer

Wien, I Truchlauben 7.

Milton vető zab

óriási nagy szemű, bő termő kapható, míg a készlet tart

500 kilogramm vételnél 18 korona.

Hajnal Sámuel

Debreczen.

Sar

A n. hozza, hogy

tűzifa

mely Posta-ker raktáron

SZ

megrendelés-gyertyán és számra mind

Gyors

RO

a kiégyszers

Vigyázz!

a nag

Az i minden r

árban les

Gyönyörű

Flanelek

Téli posz

Báli ujdó

mindég ó

Selymek

Csipke és

Selyem

Kész sel

Csipke b

Nagy Pa

tavaszi k

rüss és

nyak ro

Molnár

Kossuth

Köl

10 k

leg

Debrec

Koss

A köl

ivlám

Pe

1 k

1 k

1 k

1 k

B

Vo

Apró hirdetések.

10 szög 40 fillér, azontul minden szó 4 fillér, a legkisebb hirdetés 40 fillér.

Vastag betűkből szedett minden szó 8 fillér. Apró hirdetések előre fizetendők. Vidéki tudakozásnál tessék a választékyegyet csatolni.

CZIGARETTÁZÓK!

100 db havat mindenki mentes:
 Kip hóp 08 / Riz 14
 Tiszti 10 / Pasafűs 14
 Detsáb 14 / Arany 20
 Kolibri, Különlegesség 16 k

Alapható: **HARMATH'S** szivarok, melyek különlegességek a rakárakban Debrecen Szevárszky u. 14.

Magndetektív Debreczen, Iskola-utca 4. elintézi a legkényesebb családi ügyeket, nyomozásokat, megfigyeléseket a legnagyobb titoktartás mellett. **Krámer József.**

Kiadó lakások modernnek és egyszerűbbek is, köztük Bruckner orvos és Varga ügyvéd fele Csapó-utcai Knoll házban (esetleg ületek lakásokkal is).

Házmester kerestetik Kállar Ede butorgyárosnál Debreczen, Piac u. 41.

Hesés olcsó vétel. Eladó ház a Tóczóskert I. járás 29. szám alatt fűszer üzlet és koresmával az országuton. Biztos megérhető. Értekezhetni Nagy József szűcs Piac-u 88

3 szobás lakást keres május 1-ére fiatal házas-pár. Cím a kiadóban.

Egy modern 4 szobás lakás utcai u. i lakás kiadó. Értekezhetni J. kál utca 5. sz. alatt

Használt atlatok és ajtók eladók Battyány. 6 szám.

Két esetleg három nagy szoba irodának vagy garcon lakásnak kiadó. Deák Ferencz utca 13.

A debreczeni szőlőskertben, akiknek dírfájuk van eladó, minél hamarabb tudassák azt a szőlőkerülővel.

Hazvezetőknök, anyahelyettesnek ajánkozik intelligen 30 éves esinos, nagyon ügyes, kitűnő bái asszony, ki a háztartás minden ágazatában járjas, tanyára vagy városban vagyonosabb magános urhoz. Cím a kiadóban!

Eladó ház, rajta koresma jog, betegség végett sörögésen. Cím a kiadóban.

Kiadó üzlet Hajduboszörmenyben. 15 év óta fenálló nagy forgalmu liszt, só és korpá nagy kereskedés családi körülmények végett azonnal kiadó. Értekezhetni lehet Özv. Weisz Bernáthnénál Hajduboszörmenyben

Mérlegképes könyvelő nős, igen megbízható pénztárnoki, vagy más irodai állást keres Cím a kiadóban.

Házmeester kerestetik Iskola u. 8 szám alá.

Ki dó két utcai 5 szobás modern lakosztály Piac 19. számu háznál. Értekezhetni a házmeesternél vagy Mandel Zsigmondnál Piac 83.

Balmaz Ujváros, Hadház, Vámpórcsén és Hajduszentpéteryre tisztességes megbízható embert keres k. Könnyű párzkereset biztositca. Cím a kiadóban megvanat.

Könnyű melékkeresetre tehetnek szert kik különböző tárgyak részlet eladásaiival obajtanak foglalkozni. Cím a kiadóba

RUDOLF KRUPICKA

első Weinbergai bőrkeztető-gyár
Prag-Weinberge 1225.
 (Wasserturm.)

Arjegyzéket ingyen és bérmentve küld barkinek kívánatra.

Fazekas Imre

Villamos-Világítás és Erőátviteli Vállalata az Egyesült Villamossági és Gépgyár R. T. képviselője.
Iroda Debreczen, Piacz-utca 77. sz. az udvarban.

Telefon sz. 567. Telefon sz. 567. A modern electrotechnika minden e szakmába vágó munkálataival foglalkozik, — lakások, üzletek, kastélyok, gyárak, műhelyek és egyéb helyiségek Villanyvilágítási és Erőátviteli berendezéseit a legmegbízhatóbban, a legnagyobb szakszerűséggel és igen jutányos árban készíti. Tervezetek és költségvetés díjtalan.

Báli idény 1909.

70 cm. áttört esikos batist
 1 méter 23 kr.

70 cm. áttört kockás batist
 1 méter 25 kr.

80 cm. áttört esikos batist
 1 méter 27 kr.

80 cm. áttört és himzett batist
 1 méter 30 kr.

80 cm. Schweitzi himzett pettyes batist
 1 méter 38 kr.

80 cm. Pongois batist, selyem fényvel, minden színben.
 1 méter 44 kr.

120 cm. Francia batist minden színben
 1 méter 55 kr.

120 cm. Ggapiu Viole, minden színben
 1 méter 110 kr.

Ruha selyemkben nagy választék Szépe Lajos

*** női divatárú raktára. ***

Debrecen, Kossuth-u. 6. sz Vasutasok szállítója.

A Harmat Crème

arcszépítő és bőrápoló kenőcs, mely teljesen ártalmatlan és sem higanyt sem ólomot nem tartalmaz, a legrövidebb idő alatt megszüntet mindenféle szeplőt, májfoltot, pattanást, bőrtkát (mitessen) bőrbajokat. Késimítja a ráncosodni kezdő arcbőrt a -st fehérré simává és üdévé teszi. Legjobb övszer a szél és a nap befolyása ellen az arcon. Nem száros tehát nappal is használható. Hatása gyors és biztos

Egy tégely Harmat-Crém 1 kor.

Készítő helye a főraktár:
Mihalovits Jenő gyógyszerértára.
 Debreczen,
 Főpacz 31., a városházzal szemben.

AKI önmagát és gyermekeit a köhögéstől

rakédségtől, katarrhustól, elnyálkásodástól, gúres és számar huruttól megakarja szabadítani, vegye az orvosilag kipróbált és ajánlott

KAISER-féle mell-caramellákat

a 3 fenyővel

5500 kö jegyzőileg igazolt bizonyítvány erről.

Csomagja 20 és 40 fillér. Doboz 80 fill. Kapható Toth Béla, Mihalovits Jenő, Muraközy László, Grósz Nagy Ferencz, Mauthner Alfréd gyógyszerészeknél, Jóna és Jóna droguerisában Útféhrétu: Tron Gyula gyógyszerésznél, Püspökladányban: Harsányi Lajos gyógyszerésznél.

A legolcsóbb gyári árakon

beszerezhetők elsőrendű minőségű Schroll féle chiffonok, csikós-jegű havasi vásznak, damaszt, asztalneműek, tűrűlközők, ágyszatokra való damaszt grádlik, kana vászvak, rumburgi, írlandi, creas és czer-nafonal vásznak, derékalkjak, arginok, továbbá minta vagy mérék után megrendelhető mindenféle férfi, női, és gyermek fehérnemű, olosó, szabott árak mellett

Nádudvary Lajos

Vászon, kézmű és rövidárú raktárában
 Piacz-utca 28. sz. a Nagy-tózsde-mellett.

Szép a bajusz

a híres

HAJDUSÁGI PEDRÓ-vel.

Hajdusági Bajuszpedró.

Elismert legjobb különlegesség a bajusz növesztésére és ápolására, mely meg nem avasodó zsirmentes növényi balzsamos anyagokból készült.

Hatása gyors és biztos. Törvényesen védve.

1 doboz 50 fillér, postán csak 3 doboz küldetik 2 korona 15 fillér bérmentve utánvéttel.

Védjegy.

Egyedüli készítő

Grósz Nagy Ferencz

gyógyszerész

DEBRECZEN, Kossuth-utca 8. szám.

„Arany egyszarvu” gyógyszerártár

Telefon 496.

Telefon 496.

Nagy alkalmi vásár

bezárólag f. hó 31-ig

a Kék csillag-nál.

Kész bloncz . . . 85 kr. feljebb
 „barhet aljak . 1.30 . . .
 „szövet . . . 2.20 . . .
 „parnet alsó szok. 1.10 . . .
 „bugy. 95 . . .

Azonkívül itt fel nem sorolt árú nagy vászárékban igen olcsó árban szerezhető be. Gyaszruhásat 6 óra alatt készítek. Mertek szerinti megrendelést gyorsan és pontosan teljesítek. Szives pártfogását kérem a n. é. vevőközönségnek.

Tisztelettel

Ferenczy József.

Kossuth-utca 17. Simonffy ház.